

PATVIRTINTA
Bukiškio progimnazijos direktorės
2023 m. balandžio 27 d.
įsakymu Nr. V1-312

KRIZIŲ VALDYMO BUKIŠKIO PROGIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo Bukiškio progimnazijoje aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu „Dėl rekomendacijų dėl krizių valdymo mokyklose“ (2018 m. kovo 8 d. Nr. V-229, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5824b5c022a111e88e8fef3b3f51dc2f>).

2. Krizių valdymo Bukiškio progimnazijoje (toliau – Progimnazija) tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – reglamentuoti krizių valdymą, Progimnazijos krizių valdymo komandos veiklas, bendradarbiavimą su kitomis institucijomis krizių valdymo Progimnazijoje metu.

3. Krizių valdymo tikslas:

3.1. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas Progimnazijoje vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;

3.2. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

4. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, sutrikimas ir kt.;

4.2. **krizė Progimnazijoje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę Progimnazijos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme mokykloje, susišaudymas mokykloje, gaisras mokykloje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt.;

4.3. **krizės valdymas Progimnazijoje** – veiksmai, kuriuos atlieka Progimnazijos administracija, Vaiko gerovės komisija (VGK) ir Pedagoginė psichologinė tarnyba (PPT) siekdama įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, Progimnazijos bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą Progimnazijos bendruomenės narių saugumu ir pan.;

4.4. **krizių valdymo komanda** (Progimnazijos komanda) – Progimnazijoje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

4.5. **krizės valdymo koordinatorius** – specialistas, paskirtas ugdymo įstaigos. Progimnazijos koordinatoriumi gali būti skiriamas asmuo, turintis tinkamą kvalifikaciją krizinei situacijai vertinti, įvertinti ir koordinuoti;

4.6. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;

4.7. **savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka Progimnazijos administracija, psichologas, socialinis pedagogas, pasitelkdamas kitus narius ir kitų institucijų specialistus siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II SKYRIUS KRIZIŲ VALDYMAS

5. Krizių valdymas:

5.1. krizių valdymą Progimnazijoje vykdo nuolat veikianti Krizių valdymo Progimnazijoje komanda, kurią sudaro ne mažiau kaip 5 nariai: vadovas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, mokytojas, pagalbos mokiniui specialistai (logopedas, socialinis pedagogas, psichologas), turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo įgūdžių. Progimnazijos krizių valdymo komanda bendradarbiauja ir veikia su Progimnazijos VGK. Progimnazijos komandos sudėtį tvirtina Progimnazijos vadovas;

5.2. Progimnazijos krizių valdymo komandos paskirtis krizės metu – įvykus krizei Progimnazijoje atkurti įprastą bendruomenės veiklą, užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį;

5.3. Progimnazijos krizių valdymo komanda nustato komandos darbo organizavimo tvarką, pasiskirsto funkcijomis, parengia preliminarų krizės valdymo Progimnazijoje planą ir kt.;

5.4. Progimnazijos krizių valdymo komandos koordinatorius yra direktorius;

5.5. Progimnazijos krizių valdymo komanda koordinuoja periodinį (kasmetinį) visų bendruomenės narių (pedagogų, kitų mokyklos darbuotojų, mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) krizių valdymo žinių atnaujinimą;

5.6. Progimnazijos krizių valdymo komandos funkcijos krizės metu:

5.6.1. nedelsiant įvertinti krizės aplinkybes ir informuoti steigėją;

5.6.2. parengti krizės valdymo Progimnazijoje planą, kuriame gali būti numatyti šie veiksmai:

5.6.2.1. kreiptis pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ir kitas institucijas;

5.6.2.2. parengti informaciją apie krizę Progimnazijos bendruomenei ir / ar žiniasklaidai, kuri turi būti derinama su steigėju;

5.6.2.3. nustatyti Progimnazijos bendruomenės grupes ar asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė pedagoginė, socialinė ar kita pagalba, ir ją organizuoti;

5.6.2.4. konsultuoti Progimnazijos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis;

5.6.2.5. konsultuoti Progimnazijos pedagogus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

5.6.2.6. rengti pokalbius su mokiniais;

5.6.2.7 atlikti kitus reikiamus veiksmus;

5.7. Progimnazija pateikia krizės valdymo eigos lapą (2 priedas) ne vėliau kaip per 2 valandas nuo krizės identifikavimo Savivaldybės krizių valdymo komandai:

5.7.1. Progimnazijos administracija, suderinusi su steigėju, informuoja Progimnazijos bendruomenę apie įvykį (pvz., visuotinis bendruomenės narių susirinkimas, elektroninis dienynas, SMS žinutės, elektroninis paštas, skambučiai tėvams ir pan.);

5.7.2. rengiant pranešimus Progimnazijos bendruomenei pateikiami tik patvirtinti faktai ir informuojama apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai;

5.7.3. pranešimai, interviu ir komentarai apie krizinę situaciją Progimnazijoje teikiami žiniasklaidai tik suderinus su steigėju bei Progimnazijos taryba;

5.8. Progimnazijos krizių valdymo komanda nuolat stebi, renka informaciją, vertina krizės valdymo procesą, prireikus koreguoja krizės valdymo Progimnazijoje veiksmų planą;

5.9. Progimnazijos krizių valdymo komanda įgyvendinusi krizės valdymo Progimnazijoje numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus:

5.9.1. aptaria krizės įveiką;

5.9.2. sustabdo krizės valdymo Progimnazijoje aktyvius veiksmus;

5.9.3. per 5 darbo dienas nuo krizės įveikos informuoja steigėją apie krizės įveiką ir rezultatus. Ataskaita pateikiama ne vėliau nei per 5 darbo dienas po to, kai atlikti aktyvūs krizės valdymo veiksmai 3 priedas).

5.9.4. baigus aktyvius veiksmus, 1–2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje;

5.10. krizės paveikti aukos (-ų) artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami pagalbai;

5.11. Progimnazijos krizių valdymo komanda numato krizių prevencijos renginių organizavimą Progimnazijos bendruomenėje.

III SKYRIUS SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

6. Bet kuris Progimnazijos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti Progimnazijos psichologą arba jo nesant socialinį pedagogą.

7. Progimnazijos krizių valdymo komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su V GK pirmininku. Kai mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai (globėjai, rūpintojai) ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais, o prireikus su steigėju ir Vilniaus rajono Vaiko teisių apsaugos skyriumi vaiko saugumui užtikrinti. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildomas pagalbos teikimo eigos lapas (1 priedas).

8. Tęstinę pagalbą esant savižudybės krizei teikia psichikos sveikatos specialistai.

9. Apie kitų Progimnazijos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jų įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia Progimnazijos krizių valdymo komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais).

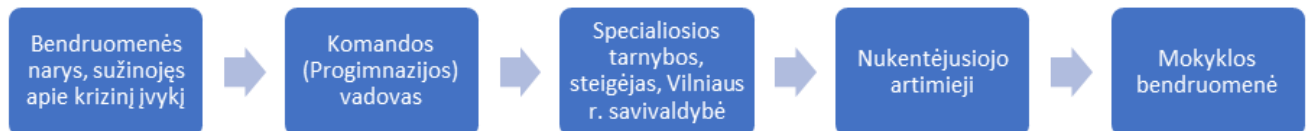
10. Mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) atsisakius pagalbos mokiniui, esančiam savižudybės krizėje, Progimnazijos krizių komanda apie tokį atvejį informuoja Vilniaus rajono Vaiko teisių apsaugos skyrių.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

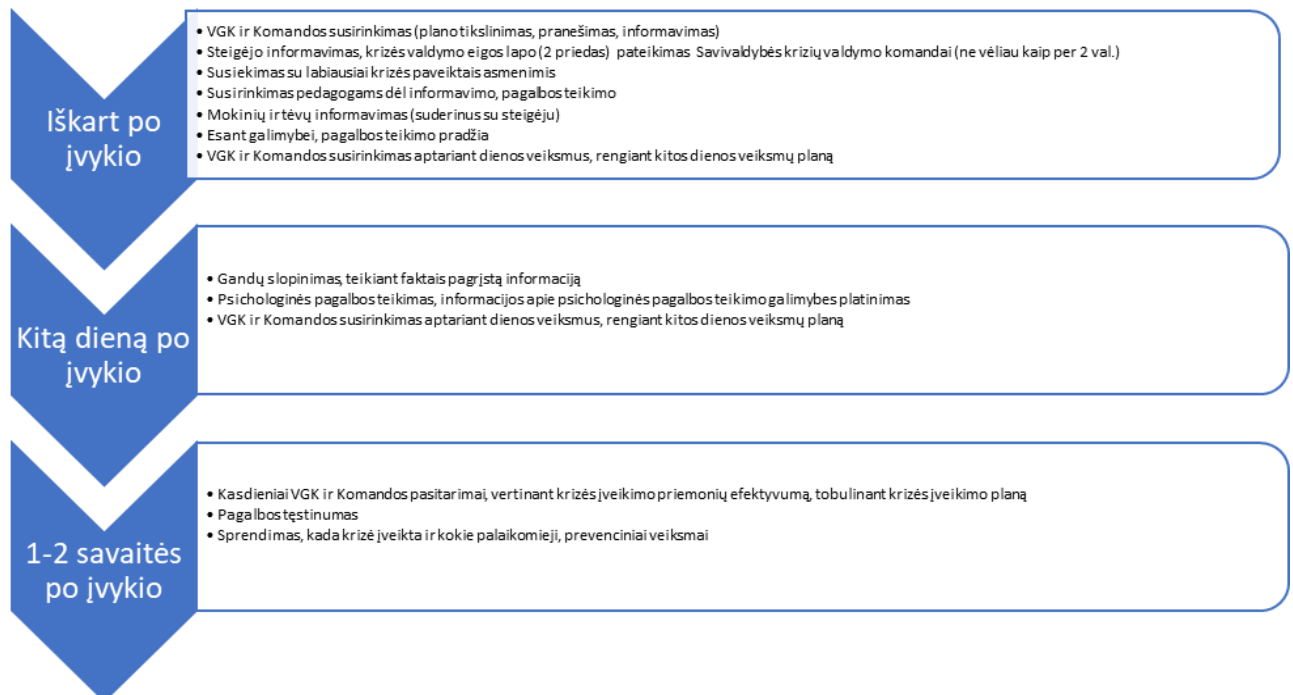
11. Visą pagalbą krizinėje situacijoje Progimnazijoje teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

BUKIŠČIO PROGIMNAZIJS PRELIMINARUS KRIZĖS ĮVEIKOS PLANAS

Informavimo seka krizės atveju

Veiksmų seka krizinėje situacijoje

Informavimo seka potencialios savižudybės atveju

**PAGALBOS TEIKIMO VAIKUI, ESANT SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS GRĖSMEI EIGOS
LAPAS**

Įvykio pobūdis / aprašymas:

.....
.....
.....

Kas informavo:

.....

Kada:

.....

Data, laikas	Specialistas	Veiksmai

KRIZĖS VALDYMO UGDYMO ĮSTAIGOJE ATASKAITA

Traumuojantis įvykis: data, įvykio pobūdis

.....

Informacijos apie įvykį šaltinis (kas informavo apie įvykį?)

.....

Kada ir kokias įstaigas ugdymo įstaiga informavo apie įvykį:

.....

Pagalbos teikėjai:

.....

Aktyvios pagalbos teikimo pradžia:.....

Aktyvios pagalbos teikimo pabaiga:.....

Pagalbos priemonės/veiksmai bendruomenei:

	Aprašymas
Informacijos apie įvykį tikslinimas, pranešimų rengimas ir platinimas, situacijos ugdymo įstaigoje įvertinimas, pirminis pagalbos gavėjų ir teikėjų nustatymas, nuolatinis situacijos stebėjimas, pagalbos priemonių tikslinimas.	
Mokiniam (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Tėvams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Ugdymo įstaigos kolektyvui (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Sunkumai teikiant pagalbą	

Rekomendacijos dėl galimų prevencijos priemonių įgyvendinimo siekiant spręsti pastebėtas rizikas pagalbos teikimo metu:

.....

Bukiškio progimnazijos komandos koordinatorius (parašas)